

B. Domácnosti a digitální technologie

Významnou roli v tom, zda a k jakým účelům domácnost využívá jednotlivé digitální technologie, hraje věk a vzdělání členů domácnosti i jejich finanční situace. Během posledních let se některé z těchto rozdílů setřely a často záleží spíše na tom, zda členové domácnosti považují tyto technologie za užitečné či nikoli a zda jsou ochotni učit se používat je.

- **Mobilní telefon je nerozšířenější digitální technologie v domácnostech.** Přístup k telefonu mají v současnosti, až na několik málo výjimek, všechny domácnosti v Česku. V roce 2023 se mobilní telefon nacházel v 99,6 % domácností v porovnání s 30 % v roce 2000.
- **Tlačítkový mobilní telefon se nejčastěji vyskytuje v domácnostech seniorů.** Mobilní telefon, na rozdíl například od počítače, si plně osvojily i domácnosti osob starších 65 let, kde se však stále často vyskytuje pouze jeho **tlačítková verze** bez operačního systému. Jestliže téměř 100 % mladých bezdětných domácností a domácností s dětmi používá **chytrý telefon**, v případě domácností osob starších 65 let, to byla ve 2. čtvrtletí 2023 necelá polovina.
- **Počítač má doma jen každá druhá domácnost osob starších 65 let.** Celkem mělo doma v roce 2023 přístup k počítači 82 % domácností, s tím, že v případě mladých domácností a domácností s dětmi to bylo přes 95 %, v porovnání s polovinou domácností seniorů. Před dvaceti lety se přenosné počítače v českých domácnostech ještě nenacházely, ale stolní počítač měla čtvrtina domácností, v roce 1993 každá dvacátá.
- **Domácnosti postupně přešly od stolních počítačů k přenosným.** Od roku 2014 je v Česku více domácností, které mají doma přístup k přenosnému než stolnímu počítači. V roce 2014 notebook doma používala polovina domácností, v roce 2023 to bylo již 70 %. Naopak, jestliže v roce 2014 mělo doma **stolní počítač** 45 % domácností, v roce 2023 to byla již jen třetina. **Notebook** nejvíce používají mladé bezdětné domácnosti (89 % v roce 2023) a domácnosti s dětmi (87 %). **Tablety** se nejčastěji nacházejí v domácnostech s dětmi. V roce 2023 mělo tablet 57 % domácností s alespoň jedním dítětem mladším 15 let.
- **I v domácnostech seniorů, které mají počítač, jsou již častější přenosné počítače než ty stolní.** Mezi osobami staršími 65 let mělo v roce 2023 notebook 30 %, stolní počítač 25 % a tablet necelých 9 % domácností. Přestože celkově vlastní nějakou verzi počítače pouze 50 % domácností seniorů, prvenství mají v tom, že polovina z nich vlastní desktopovou verzi. Jedná se o nejvyšší podíl ze všech sledovaných skupin domácností.
- **Děti táhnou vybavenost digitálními technologiemi vzhůru.** V roce 2023 žilo v Česku v domácnostech s notebookem 90 % dětí ve věku 10 až 15 let. Přístup k internetu pak mělo doma dokonce 99 % dětí v této věkové kategorii.
- **Za deset let vzrostl počet domácností s internetem o milion.** Ve druhém čtvrtletí roku 2023 mělo internet v Česku 87 % domácností, a zatímco domácnosti s dětmi a mladé bezdětné domácnosti byly připojeny již téměř všechny, z domácností seniorů měla přístup k internetu jen cca každá druhá (56 %). Před deseti lety měly internet doma v průměru dvě třetiny domácností. A zatímco v případě domácností s dětmi a mladých bezdětných domácností to bylo téměř 95 %, u domácností seniorů bychom v roce 2013 internet našli jen u 15 % z nich. Absolutní počet domácností s internetem se za deset let zvýšil z 2,9 milionů v roce 2013 na 3,9 milionu v roce 2023. Před dvaceti bylo připojeno k internetu v Česku 15 % domácností.
- **Domácnosti si rozvádí internet pomocí WiFi routeru.** S rostoucím počtem přenosných zařízení, jako je chytrý telefon, tablet či notebook, používaných v domácnostech pro přístup k internetu, roste i počet domácností, které si internet dále bezdrátově rozvádí v rámci svého bytu pomocí „domácí WiFi“. V roce 2023 bylo takových domácností v Česku již 80 % v porovnání s 35 % v roce 2013. Nejčastěji tak činí domácnosti s dětmi, kde v roce 2023 tuto možnost využívalo 96 % domácností, tj. téměř všechny, které mají doma internet.

- **Česko je v rozšíření internetu v domácnostech na unijním průměru.** V roce 2023 mělo v Česku i v průměru za země EU přístup k internetu 93 % domácností, ve kterých žije alespoň jedna osoba mladší 75 let. Nejvyšší, téměř 100 %, byl tento podíl v Nizozemsku a v Lucembursku, nejnižší pak v Řecku, kde mělo doma přístup k internetu 87 % domácností.
- **Používání chytrých zařízení je na vzestupu.** V roce 2023 byla polovina domácností v Česku vybavena **chytrou televizi**. Před třemi lety to byla jedna třetina. **Chytrý telefon** se v roce 2023 nacházel již v 86 % domácností v porovnání se 76 % v roce 2020.
- **Internet věcí využívají především bohatší domácnosti.** Spolu s rozšířením chytrých telefonů, roste i vybavenost domácností zařízeními, které lze přes chytré telefony a internet ovládat. Zatímco tato zařízení např. na ovládání spotřeby energií či chytré bezpečnostní systémy pomalu pronikají do nejbohatších rodin, v těch s nižšími příjmy je nalezneme jen vzácně. V roce 2022 chytrá zařízení např. na ovládání spotřeby energií používalo v Česku 15 % z pětiny nejbohatších domácností, ale pouze 1 % z pětiny nejchudších. Ještě větší rozdíl najdeme u používání chytrých zabezpečovacích systémů, které ve stejném roce používala pětina z nejbohatších domácností, a to opět v porovnání s 1 % z pětiny nejchudších.

Údaje uvedené v této kapitole pocházejí z [ročního šetření v domácnostech o využívání informačních a komunikačních technologií](#). Český statistický úřad provádí toto zjišťování od roku 2003 každoročně ve 2. čtvrtletí na vzorku cca 4 tisíc domácností. Tyto údaje se pravidelně sledují i ve všech ostatních zemích EU, a to podle jednotné metodiky a modelového dotazníku Eurostatu.

Podrobné výsledky z tohoto šetření ČSÚ zveřejňuje ve své publikaci Využívání ICT v domácnostech a mezi jednotlivci. V elektronické podobě je nejnovější vydání [publikace s údaji za rok 2023](#).

Data za země EU byla zpracována ČSÚ z [databáze Eurostatu](#).

Poznámka: Údaje, které uvádí Eurostat za české domácnosti, se mírně odlišují od údajů, které za Česko publikuje ČSÚ. Rozdíl je způsoben tím, že Eurostat do údajů zahrnuje pouze domácnosti, v nichž žije alespoň jedna osoba ve věku 16 až 74 let. ČSÚ standardně uvádí data za všechny domácnosti.

Podrobná data o rozšíření digitálních technologií v domácnostech jak za Česko, tak i ostatní státy EU, lze najít na webu ČSÚ zde: [ICT v domácnostech a uživatelé ICT | Statistika \(gov.cz\)](#).